

'S-GRAVENHAGE, 13 Maart 1951

Ref. No. 3623

AAN: MIN. VAN UNIEZ. EN OVERZ. RIJKSD.

Fotocopie nr: 37516

Copie van Min
H.C. distributie

FO

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 13 - 3 - 1951

Inhoud (Paraphrase) --

Datum van ontvangst: 13 - 3 - 1951

ZEER GEHEIM

Mede voor Stikker.

In een gesprek hedenmorgen maakte Rum tot het zijne een verzoek van de Alri, dat de militaire missie haar activiteiten zou uitstrekken tot de Gadjah Mada (de vroegere Tjerk Hiddes) alsook tot de mijnenvegers. Rum leidde dit voor hem pijnlijke verzoek in door er op te wijzen, dat de missie wel assistentie te land gaf maar dat de Alri ook behoefte had aan instructie op varende schepen. Beroep op assistentie van Nederland leek het meest voor de hand liggend.

Ik maakte het Rum zo gemakkelijk mogelijk door te verklaren, dat ik zonder natuurlijk te weten hoe mijn Regering zou reageren persoonlijk een dergelijk verzoek zeer plausibel vond: een verzoek als zodanig paste in mijn eigen conceptie over onderlinge samenwerking. Officieel kon ik slechts antwoorden, dat ik het verzoek zou overbrengen. Afgezien van andere bezwaren, welke zouden kunnen bestaan, wees ik op de mogelijkheid, dat wij ongaarne Nederlandse officieren en minderen zouden willen plaatsen onder Indonesisch commando. Rum had zelf reeds naar voren gebracht de hem bekende tegenzin van de KM om onder Indonesische vlag te varen. Ik merkte op, dat wij over de commandant van de Gadjah Mada slechts gunstige beoordelingen hadden ontvangen en dat ik ook gehoord had, dat hij op de medewerking met Nederlands marinepersoneel prijs stelde, maar dat ik niets afwist van zijn vakkennis: als er eens iets gebeurde, zouden de Nederlandse officieren en minderen wellicht niet prettig vinden dat zij tot de equipage behoorden ook al rustte uiteraard de verantwoordelijkheid bij de commandant. Verder wees ik Rum op de tegenstand, die de overdracht van de Tjerk Hiddes in Nederland in de gegeven verhoudingen had ontmoet.

Zie ik juist dan is het gedane verzoek een uitvloeisel van de ook in Nederland welbekende omstandigheid, dat Alri niet goed weet wat met de nieuw verkregen destroyer te beginnen en van de vrees dat, eenmaal mijnengeveegd, de vegers zullen vertrekken waarna Alri voor de toekomst geen kennis van deze branche zal hebben.

Het ligt niet op mijn weg noch behoort het tot mijn competentie hier in te gaan op redenen, welke pleiten voor afwijzing van het verzoek. Ook ben ik er mij van bewust, dat de RI-regering moeilijk elder

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:--

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladdpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

CODETELEGRAM

terecht zal kunnen zonder haar onwelgevallige condities te aanvaarden (Rum reageerde bijvoorbeeld niet op een opmerking, dat de RI dit verzoek beter had kunnen doen avant tot aanwijzing van een Indonesisch commandant was besloten).

Een en ander neemt niet weg, dat de behandeling van dit verzoek in Nederland m.i. op hoog politiek niveau moet geschieden: het is om die reden, dat ik de missie in deze aangelegenheid niet heb ingeschaald. Rum gaf mij vertrouwelijk en cryptisch te begrijpen, dat hij tegenstand verwachtte bij de leiding van de missie, maar dat de jonge officieren van de missie zijns inziens hierin een mooie taak zouden zien.

Ik geloof, dat wij niet dan indien er overwegende bezwaren zijn het gedane verzoek van Rum van de hand moeten wijzen. Het zou een slag in het gezicht van de RI zijn, voor wie het toch al een bittere pil is om op het ogenblik bij ons aan te komen en eigen onkunde te erkennen. Ingaan op het verzoek zou een grote mate van goodwill scheppen en als bewijs gezien worden, dat de samenwerking voor ons geen frase is of alleen wordt nagestreefd voorzover wij daarin voordeel zien, maar dat wij ook bereid zijn hiervoor offers te brengen, zoals Engeland uit hoog politieke overwegingen zo dikwijls voor India braacht.

Het feit, dat evident zou aangetoond, dat "Indonesie het toch niet buiten Nederland kan stellen" zou internationaal onze positie in niet geringe mate versterken en onze uitzonderingspositie in Indonesie souligneren.

Tenslotte moet gedacht worden aan de mogelijkheid, dat de RI ten einde raad bij anderen (Engeland of Amerika) zou aankloppen en voor hulp van die zijde bereid zou blijken tot concessies, welke zij aan Nederland niet zal willen geven. Dit zou wel eens een begin kunnen zijn van de marine-orientatie op andere mogendheid waarbij ook voor onze marine-missie geen plaats meer zou zijn. De RI zou dan onze marine-missie naar huis kunnen zenden, wat wellicht ook weer zijn repercussies zou hebben op de zo succesvolle en onlangs publiekelijk door de Chef Generale Staf, Kolonel Simatupang, geprezen legermissie.

Ik kan mij onmogelijk onttrekken aan de indruk, dat het legergedeelte van de Nederlandse Militaire Missie met veel meer resultaat en enthousiasme zijn taak uitvoert dan het KM gedeelte. Waarom de legermissie van de RI zo veel meer medewerking verkrijgt en gewaardeerd wordt dan de marine missie kan ik niet bepalen; ik kan slechts verwijzen naar de verklaring van de marineleiding - vide o.a. de U bekende opvatting van admiraal Kist - dat de schuld uitsluitend zou liggen aan de Indonesische kant. Zou hier de mogelijkheid aanwezig zijn om een nieuwe grondslag te leggen voor samenwerking tussen de marine-missie en de RI, dan zie ik hiermede een belangrijk politiek belang voor Nederland gediend.

Waar ik de indruk heb, dat men Gadjah Mada gauw "eens willen later varen" zou ik snelle reactie op het verzoek van Rum zeer op prijs stellen.

LAMPING 805

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.